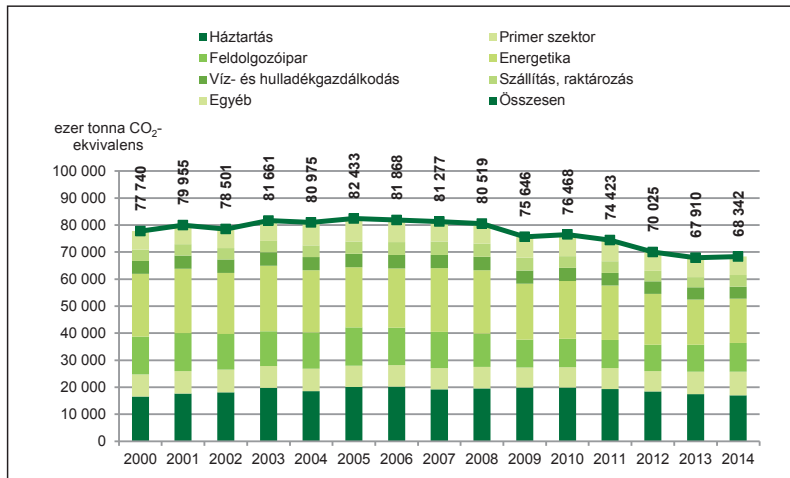

F.1.1. Üvegházhatású gázok kibocsátása

A globális klímaváltozás korunk egyik legmeghatározóbb környezetbiztonsági kihívása. Ma már a kutatók és a közvélemény többsége is elfogadja, hogy a jelenségért az emberi tevékenységből származó, ún. üvegházhatású gázok (ÜHG), a szén-dioxid, a metán, a dinitrogén-oxid, különféle halogénezett szénhidrogének és a kén-hexafluorid többletkibocsátása a felelős. A természetes üvegházhatás Földünk légkörének egyik olyan sajátja, amely a bolygón kialakult élet fontos feltétele. A probléma az üvegházhatású gázok többletkibocsátásával van, amely az ipari forradalom óta – elsősorban a fosszilis tüzelőanyagok egyre nagyobb volumenű felhasználása miatt – folyamatosan gyorsuló ütemben növekszik. Az elmúlt évtizedekre elértük azt a határt, hogy a légkör öntisztulása és természetes egyensúlyi folyamatai már nem képesek kompenzálni ezt a többletmennyiséget, és ennek éghajlatra ható negatív következményei mára érzékelhetővé váltak. Az üvegházhatás elsődlegesen a légkör hőmérsékletét emeli, ezért a jelenséget először „globális felmelegedésként” aposztrofálták, azonban mára kiderült, hogy következményei sokkal szerteágzóbbak. A jelenség összetettségét jól mutatja, hogy a légkörben gyakoribbá váltak a szélsőséges kísérőjelenségek, megnőtt a rendkívül erős szelek, esőzések, szélsőséges hőmérsékleti értékek, gyűjtőnéven meteorológiai extrémítások száma és hevesége. Hazánkban például a csapadék össz mennyiségének minimális csökkenése mellett az eloszlás

Forrás: KSH, OMSZ

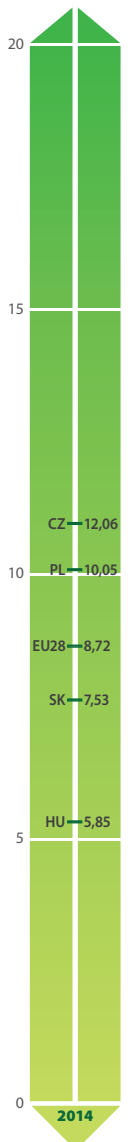
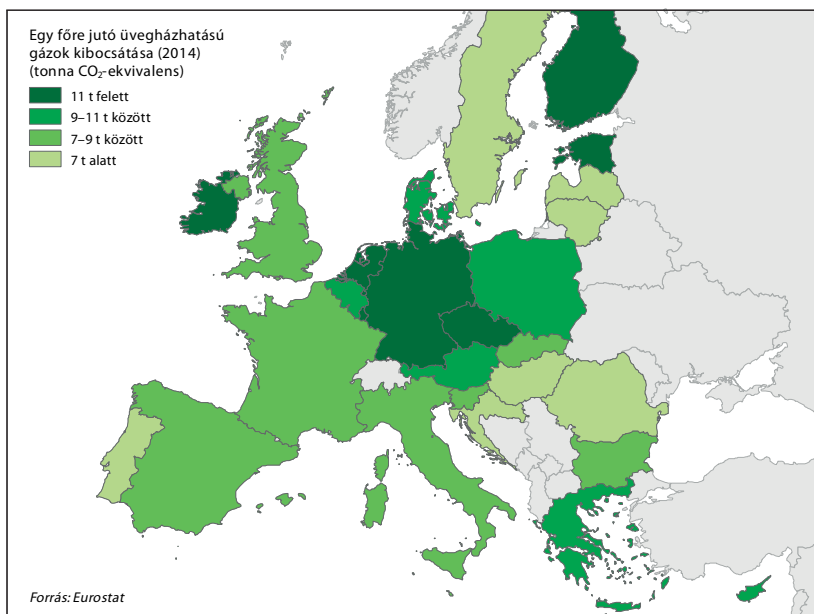
egyenetlenebbé válása következett be, amely egyes területeken többletvizeket (árvíz, belvíz), másutt vízhiányt (aszály, szárazodás) okoz. Ily módon az éghajlatváltozás és a vízgazdálkodás problémaköre jelentős mértékben összefonódik.

A szakértők javaslatára megalkotott nemzetközi klímaegyezmények az 1990-es évek óta az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentését tűzték ki fő célul. A 2015. december 12-én megszületett első egyetemes klímaegyezmény, a párizsi klímaegyezmény aláíró államai – köztük Magyarország – vállalták, hogy 2100-ig 2 Celsius-fok alatt tartják az átlaghőmérséklet-emelkedést, illetve elkötelezettségüket rögzítették, hogy lehetőség szerint 1,5 Celsius-fok alá csökkentik ezt az értéket.

Amint a diagramról is látható, hazánk az elmúlt 15 évben betartotta az ÜHG-kibocsátás vállalt határértékeit, sőt, kiemelkedő módon túlteljesítette a vállalt emissziócsökkentést.

Országunk teljesítményének valós értéke európai összehasonlításban látszik igazán. A térképen látható, hogy az egy lakosra jutó éves ÜHG-kibocsátásban – az európai uniós tagországokkal összehasonlítva – a legjobb kategóriába tartozunk (7 tonna/fő alatt).

A folyamat fenntartása továbbra is kiemelten fontos feladat, miközben megoldandó kérdés a fosszilis energiaforrások kiváltása karbonmentes vagy karbonsemleges energiaforrásokkal, lehetőség szerint a megújuló energiák mind szélesebb körű felhasználásával.

t CO₂-ekvivalens/fő
Forrás: Eurostat

Az ÜHG-kibocsátás nagyobb volumenű csökkentésére van szükség a klímaváltozás megállítása és a fenntarthatóság érdekében.